REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 101. Brașov, Joi 8 (21) Maiŭ. 1903.

Crisa în partida guvernului.

Multe s'au scris despre obstrucțiunea din camera ungară și despre șansele ce nu le are și nu le póte avé Campania ei în contra proiectelor militare și în contra organisației armatei comune póte se rĕmână cu totul fără de resultat. Nu va puté nega însĕ nimenĭ, că într'o privință obstrucțiunea a suportat un succes. A contribuit adecă, fie direct séu indirect, a introduce în sinul majorității parlamentare, a partidei liberale comandate de ministru-președinte Szell, o crisă latentă fórte periculósă.

Incidentul petrecut cu președintele camerei la balul Curții și urmările. ce le-a avut și le va mai avé sunt o dovadă destul de viuă, care susține afirmarea de mai sus. E sciut, că contele Apponyi dimpreună cu soții sĕi din grupul de odinióră al „partidei naționale“ aparțin deja de aprópe cincĭ anĭ clubului liberal, adecă partidei guvernamentale, prin a căreia concurs a și fost ales președinte al camerei.

Ei bine, cum s'a putut ca simpla faimă, că Apponyi are de gând a-șĭ da demisia ca președinte al camerei, în urma cunoscutului incident la balul Curții, sĕ amenințe a provoca deodată numai puțin decât trei crise: o crisă în parlament, altă crisă în partida guvernului și a treia crisă in guvern însușĭ?

De sigur că acésta s'a putut numai așa, că Apponyi cu amicii sĕi de odinióră au întrat numai cu calculul minții, nu și cu inima în partidul guvernului și că ei sunt încă departe de a se simți bine în societatea așa dișilor vechĭ liberalĭ.

Mai mult. Se susține și se pretinde de înșișĭ vechii liberalĭ, că isvorul principal al tuturor incidentelor, ce produc convulsiunĭ în sinul majorității, este nu numai un presupus, ci un adevĕrat antagonism între aderenții contelui Apponyi și partea cealaltă a partidei liberale.

Vechii liberalĭ îĭ reproșéză lui Apponyi multe, în prima linie îĭ iau în nume de rĕu, că se simte atras de clericalii din partida poporală catolică și — ceea-ce e lucrul principal — se pórtă cu gândul de a deveni el odată ministru-președinte și a dirige trebile după capul lui.

Fóia vienesă inspirată din cercurile liberale maghiare, „Neue fr. Presse“ scrie cu privire la deosebirea de vederĭ între grupurile din sinul majorității:

„Apponyi, care e de aprópe înrudit cu clericalii ungurĭ, n'a fost nicĭ-odată omul de încredere al marelui partid liberal“... „Adevĕrata crisă constă în Ungaria póte în aceea, că marele partid dela putere trebue sĕ se răfuiéscă cu contele Apponyi. Dilnic cresc în sĕnul partidului tot mai mult semnele nemulțumirii și ale fierberii. Lipsesce unitatea cugetării, ba chiar și a direcțiunii generale... *Contele Apponyi a devenit un concept politic, care însĕmnă cârnirea în direcția unei politice clericale*“.

Audiența lui Apponyi la Majestatea Sa este comentată decĭ în diferite modurĭ, după curentele din sinul majorității. Aderenții contelui vĕd în acéstă audiență o mare isbêndă, pe când vechii liberalĭ o consideră mai mult ca un desastru al lui.

Se crede că Apponyi a espus înaintea Suveranului vederile sale asupra situațiunei, dér nu se scie nimic despre modul cum au fost primite espunerile sale. Apponyi sĕ fi asigurat însĕ, că „la Majestatea Sa nu e nicĭ umbra unei neînțelegerĭ“.

După ce audiența i-s'a încuviințat — la cererea in scris a contelui Apponyi — cu scirea primului ministru Szell, e probabil ca Majestatea Sa sĕ fi cerut lui Apponyi sĕ facă tot posibilul, ca partida liberală dela putere sĕ nu se desbine, ci sĕ fie unită pentru a duce la sfîrșit lupta cu obstrucțiunea. Orĭ dóră Apponyi sĕ fi aflat în cuvintele Suveranului și o încuragiare de a înainta în direcțiunea apucată?

Așa ar crede cine-va vĕdĕnd, că trabanții din stânga estremă a sumețului conte, adecă ugroniștii, anunță deja în organul lor căderea apropiată a partidului liberal maghiar.

Armata și obstrucțiunea. Intr'un articol publicat în numĕrul sĕu de Duminecă *„Budapesti Hirlap“* face următórea enunciațiune, care superă grozav de obstrucționiștĭ:

„...Respectăm în armată acea trăsătură de caracter, în virtutea căreia ea ține strins la ceea-ce, după a ei convingere, e *principiu* și *tradiție*. Principiul ei póte sĕ fie fals, *convingerea însĕ îi este cinstită*. In obstrucțiune însĕ nu e nimic de stimat. *Obstrucțiunea de-o sută de ori are mai puțin dreptate de cât armata*, fiindcă luptei sale îi lipsesce nu numai rațiunea, ci *convingerea*...“

Agitația din Croația este apreciată de marele diar vienes *„Die Zeit“* într'un articol, în care critică aspru pe șoviniștii, carĭ îndată ce se întêmplă ceva în Ungaria, sunt gata cu suspițiunările, că agitația ar fi alimentată din afară. Nu Viena alimentéză agitația din Croația dice „Die Zeit“, ci șovinismul descreerat este acela, care o alimentéză.

Este simptomatic, că un alt diar din Viena, care represintă de altmintrelea vederĭ cu desĕvîrșire opuse vederilor representate de „Zeit“ apreciéză în mod analog stările dela noi. Acesta este antisemitul „D. Z.“ care publică următórele considerațiunĭ:

„Óre n'ar fi timpul suprem, ca Maghiarii sĕ scótă o învĕțătură din cele ce se petrec și sĕ pornéscă pe un alt drum, spre a ajunge la o împăciuire cu concetățenii lor? Cestiunea croată stă în strînsă legătură cu cestiunea generală a naționalităților în Ungaria și cestiunea acésta, pe panta, unde au mânat'o șoviniștii maghiarĭ, este o cestiune a monarchiei întregĭ, și va trebui tratată în consecință“.

Procesul pentru „agitație“

al preotului I. Stupinianu.

Pledoaria apĕrătorului Dr. Iustin Pop.

— Urmare. —

Noi Românii la rêndul nostru scim și vrem sĕ tragem consecințele din cuvintele resunetului lui *Vörösmarty*: *„Aici trebue sĕ trăescĭ și sĕ morĭ“*. Da, aicĭ vrem sĕ trăim și sĕ murim, pentru-că aicĭ ne-am născut, aicĭ ne sunt străbunii și tradițiile, aicĭ ne-am trăit marele nostru trecut, aicĭ ne-am achitat și ne achităm îndatoririle de cetățenĭ, cerem însĕ *sĕ ni sĕ dea și drepturĭ* și sĕ nu ne încarce numai cu datorii.

On. tribunal regesc!

Am vrut prin acestea sĕ indic considerațiunile acelea generale, carĭ sunt normative la judecarea delictului din cestiune, care și el se presintă drept consecință a ideilor de naționalitate, și rog pe on. tribunal regesc sĕ se conducă de aceste considerațiunĭ juridice, etice și de oportunitate, când va decide asupra culpabilitatii clientului meu, avênd în vedere, că on. tribunal regesc își pronunță sentința în mijlocul împrejurărilor nesănĕtóse, ce domină astădĭ și carĭ sunt păgubitóre binelui public, ér după concepția mea justiția nu numai că trebue sĕ fie scutită de influențele esterne ale politicei militante, dér din contră trebue sĕ aibă misiunea sublimă, ca organul cel mai nobil al statului, de a se ridica d'asupra acestor influințe și făcênd diagnosa stărilor publice nesănătóse și păgubitóre binelui public, tocmai prin sentințele ce le aduce sĕ înfluințeze însăși, ca sĕ se amelioreze stările publice în interesul binelui public.

Esemple de felul acesta găsim în istoria economiei politice. Așa eminentul profesor universitar Dr. *Pisztori* în opera sa din acéstă branșă relevéză, că pe timpul sistemului breslelor, când abusurile breslelor deveniseră insuportabile, aceste abusurĭ au fost atenuate tocmai de către forurile judecătorescĭ prin sentințele lor aduse în spirit mai liberal prin ceea-ce au obținut îndreptarea stărilor publice.

Mai ales în justiția patriei nóstre se póte aplica acéstă tesă, care patrie fiind

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Mórtea mea.

(10) (Urmare).

Cel dintâiŭ gând al meu era, sĕ mĕ duc la păzitoriul cemeteriului, pe care sĕ-l rog, sĕ mĕ ducă acasă. Unele considerații însĕ nu mĕ lăsau s'o fac acésta, afară de acésta gândirea mea nu era încă de tot limpede, trebuia sĕ mĕ inviorez puțin în aerul prospĕt de nópte. Apoi ce sĕ mĕ grăbesc așa tare? Nu eram eu acum stăpânul situațiunei? Voiam întâiŭ sĕ-mĭ trag séma, ce ar trebui sĕ fac? Decă m'așĭ arăta păzitorului subit în puterea nopții, l'așĭ speria, și în cele din urmă nicĭ n'aveam nevoie de vr'un ajutor.

Imĭ pipăiam membrele; afară de mica rană de la brațul stâng, provenită din mușcătură, erau întregĭ, ér frigurile ușóre, ce le aveam pe urma acestei rănĭ și carĭ mĕ agitau, îmĭ dĕdură puterea nesperată, de a merge singur fără nicĭ un ajutor strĕin.

Imĭ trebuia timp de gândit. Tot felul de visiunĭ mi-se încrucișeau în creerĭ.

In gropa cea nouă zăriŭ instrumente pentru săpat și acuma simțiam necesitatea de a îndrepta paguba, ce făcusem și a astupa mormĕntul din care eșisem.

In acel moment n'aveam un singur cuget limpede, găsiam însĕ în mod instinctiv, că e de prisos, sĕ se mai afle urmele învierii mele și sĕ devină cunoscută aventura mea — aprópe îmĭ era rușine că mai trăiesc, după-ce pentru lume eram declarat mort.

Luaiŭ instrumentele și începuiŭ a lucra. Am reușit a face sĕ dispară chiar și cea mai mică urmă: după vr'o jumĕtate de óră am isprăvit și am sărit afară din gropă.

Ce nópte frumósă e! In cemeteriu liniște profundă! Ca nisce umbre nemișcate se diferențiau arborii întunecoșĭ de mormintele albe. Ridicând ochii în sus, spre a mĕ orienta, vĕdiŭiŭ la orisont reflexul unei mărĭ de lumină, acesta era Parisul. Intr'acolo îmĭ îndreptaiŭ pașii. Mergeam printr'o alee lungă și întunecósă, însĕ după câte-va minute a trebuit sĕ mĕ opresc, nu mai puteam rĕsufla. Mĕ aședaiŭ pe o bancă de piatră. D'abia acum îmĭ veni în minte sĕ mĕ uit la mine însu-mĭ. Aveam îmbrăcămintea completă, eram încălțat, nimic nu-mĭ lipsia, afară de pălărie.

Cât de mulțumitor îĭ eram în sufletul meu scumpei Margarete, că îmĭ făcuse acest ultim serviciu și mĕ îmbrăcase.

Margareta! Scumpa mea soție! Gândul la dênsa îmĭ împrumută nouĕ puterĭ, mĕ ridicaiŭ: voiam sĕ o revĕd!

Când am ajuns la capĕtul aleei, dĕduiŭ de un zid, care nu mĕ lăsa sĕ merg mai departe. M'am suit pe un mormînt și mĕ avîntaiŭ peste zid, lăsându-mĕ jos de cealaltă parte. Am cădut însĕ cu o strașnică sdruncinătură. Cu tóte acestea nu mi-se întêmplă nimica. Mĕ ridicaiŭ și îmĭ urmaiŭ drumul mai departe. Era un drum lat și isolat, care ducea împrejurul cemeteriului. Am mers așa câte-va minute pe drum, fără sĕ am habar unde mĕ aflu, îmĭ repetam însĕ necontenit, că vreŭ sĕ mĕ întorc la Paris în strada Dauphin.

Mergeam mereu înainte, mĕ întîlniam cu ómenĭ, eu însĕ nu întrebam pe nimenĭ un fel de neîncredere mĕ reținea, nu puteam sĕ mĕ descoper nimĕnuia. Astădĭ sciu, că atuncĭ mĕ scuturau frigurile și îmĭ zăpăcea mințile și când am cotit din drum într'o stradă, care era fórte luminată, mĕ copleșĭ o amețélă și căduiŭ la pămĕnt.

Aicĭ este o lacună în amintirile mele: trei sĕptĕmânĭ am fost lipsit de consciență și când mi-s'a reîntors în sfîrșit consciența, mĕ aflam într'o odaie strĕină. Lângă mine era un om, care mĕ îngrija. Acesta mi-a povestit, că într'o diminéță m'a găsit fără consciență pe bulevardul Montparnasse și m'a luat în casa lui. Era un medic bĕtrân, care se retrăsese de la practică.

Când i-am mulțumit, mi-a rĕspuns scurt și îndesat, că i-s'a părut interesant casul meu și că vré sĕ-l studieze. Dealtmintrea în primul timp al reconvalescenției mele nu mi-a mai permis sĕ-i pun alte întrebărĭ, ér mai târdiu el însu-șĭ nu m'a mai întrebat nimica.

A trebuit sĕ mai stau opt dile în pat, capul meu era atât de slab, încă

un *stat poliglot*, tocmai din acest motiv justiția trebue sĕ-șĭ dea îndoită silință, ca antitesele și susceptibilitățile ce s'ar puté ivi din deosebirea de naționalitate, sĕ le aplaneze cu tactul isvorît din drept și dreptate și astfel sĕ stórcă cetățenilor de diferite naționalitățĭ fața cu sine însașĭ o încredere profundă, a cărei stabilitate nealterată sĕ șĭ-o asigure pentru tóte timpurile. Sĕ iésă la ivélă din sentința on. tribunal regesc un bun augur pentru viitor!

Trec acum asupra analisei faptului incriminat și la critica resultatului probelor.

Căutând genesa chestiunei, o găsesc acésta în șovinismul local al comunei Bârcea mică și în articolul plin de șovinismul cel mai drastic al foii locale „*Hunyadvármegye*".

Nisce stafii ascunse sub mantaua unui fapt pasibil de penalitate, șĭ-au jucat aicĭ jocul lor diavolesc, carĭ în urma unei dispoziții bolnăviciόse, provocate în mod artificial, au bucinat prin pressă vestea oribilă, purtând sabia sângerósă pe la autoritățĭ, că *patria e în pericol*, ér clientul meu sĕ fie ars pe rug, fiindcă ... a ațîțat naționalitatea română la ură contra naționalității maghiare. Ér ținta era, ca sĕ isbutéscă sdrobirea lui Stupinianu, sĕ-i facă imposibilă și insuportabilă situația.

Ĕtă genesa chestiunei acesteia. Așa se póte esplica umflarea tendențiósă a afacerei.

Este de regretat, că acest curent bolnăvicios și nenorocit a primit în brațele sale de polyp și pe on. for de acusare (parchet), ér acesta nu numai că nu s'a sforțat sĕ se libereze din aceste brațe, dér le-a strîns și mai tare în jurul sĕu, căcĭ pretextând importanța estraordinară a chestiunei, cu mare aparat și mare repeḑiciune a pornit și sĕvîrșit cercetarea în acéstă afacere, aducênd „classicul" sĕu act de acusare.

Ér în ceea ce privesce starea faptică a „oribilei afacerĭ", susțin și cu acéstă ocasiune, că nu s'a petrecut casul așa, după cum on. representant al ministeriului public ni-l presentă ca și cum ar fi dovedit".

Aci apĕrătorul espune fidel și minuțios casul, ce a servit ca substrat acestui proces intentat și dus la sfîrșit — se pare — la ordin mai înalt. Intreg substratul sĕ reduce la faptul, că acusatul ca preot-catechet a atras cu o îndreptățire nediscutabilă atențiunea elevilor sĕi sĕ-l salute românesce și nu unguresce, căcĭ el e catechet Român, și elevii încă sunt copii Românĭ. Și acésta s'a întêmplat diminéța pe drum în comuna Bârcea-mare, la prima întêlnire cu școlarii, carĭ mergeau reslețĭ la școla de stat din Bârcea-mică. Mai apoi a spus elevilor, că la órele de catechisare îi va numi cu numele lor românesc: Pĕtruț, Vuța, etc., așa precum îi strigă și părinții lor acasă, și nu cu numele maghiarisate de Péter, Eva etc.

Analiséză și aprețiază fasiunile martorilor, accentuând, că nicĭ cu aceste nu s'a putut dovedi mai mult, decât cele de mai sus. Reduce la valórea adevĕrată fasiunea martorului pătimaș *Bodoși* Lajos, suspect pe motivul, că el a fost primul înscenător al campaniei contra lui Stupinianu, și a cărui fasiune la înfățișarea cu alțĭ martorĭ s'a dovedit falsă.

Ia apoi la refec pe procuror pentru greșéla juridică elementară comisă în rechisitorul séu când, deși a recunoscut cu lealitate devalvarea dovedilor în decursul pertractării finale, totușĭ insistă, că nu fasiunile de adĭ a martorilor, ci cele de la investigații — făcute în presența jendarmilor! — sunt normative și trebue luate ca basă la aducerea sentinții. Invócă alin. prim din §-ul 324 al proc. penale, în care imperativ se dispune, că sentința se póte basa numai pe dovedile produse în cursul pertractării finale.

Dér, — continuă apĕrătorul — chiar sĕ considerăm ca dovedit absolut fie-care iotă a acusării, totușĭ trebue sĕ mĕ lămuresc cu on. procuror în următórele:

Lovesce óre în codul penal admonestarea unui catechet Român făcută elevilor sĕi sĕ-l salute românesce? N'avem noi Românii dreptul nu numai natural, dér garantat chiar și de legea positivă, de a puté usa de limba nóstră în scris și cu graiŭ viu chiar și înaintea forurilor oficióse, dér apoi în conversarea dilnică și mai ales în casul present, când acusatul catechet Român gr. cat. a cerut sĕ fie salutat în limba, în care după drept și canóne sĕ îndeplinesce cultul divin, catechisarea și alte funcțiunĭ religióse ale bisericei române gr. catolice?

(Va urma.)

---

nicĭ n'am făcut vr'o încercare de a-mĭ reaminti ceva, căcĭ cugetarea mĕ obosia și reamintirile erau durerόse. Rușinea și frica mĕ țineau încătușat. Mai târdiu — după-ce mĕ voiŭ însănĕtoșa, atuncĭ — atuncĭ voiŭ analisa tóte în gândul meu și atuncĭ voiŭ sci eu, ce e de făcut.

Nobilul om, care mĕ găzduise, nu făcea nicĭ o alusiune. Se póte sĕ fi destăinuit eu multe în aiurările mele, se póte sĕ fi amintit și vr'un nume. Bĕtrânul doctor nu spunea nimica, el era tot așa de discret, pe cât era de milos.

A sosit vara și într'o di frumósă din Iunie obținuiŭ permisiunea, sĕ fac o mică preumblare. Era cald și luminos, ér vechile și ângustele strădĭ ale Parisului scăldate în radele sórelui, păreau întinerite. Mergeam încet și la fie-care colț de stradă întrebam pe trecĕtorĭ de strada Dauphin; în sfîrșit după multă căutare am găsit strada și m'a costat încă și mai multă ostenélă până am recunoscut casa în care avuserăm locuința.

(Va urma).

Alegerile județene în România. Colegiul I județean a fost convocat pe diua de Duminecă 4 (17) Maiŭ a. c. A avut sĕ alégă acest colegiu în total 180 de consilierĭ. Au fost aleșĭ dintre aceștia 110 liberalĭ și 10 conservatorĭ. *Pentru 60 de locurĭ s'a declarat balotagiu.* Intr'un județ s'a abținut oposiția. In capitală n'a întrunit nicĭ unul dintre candidații guvernului și ai oposiției majoritatea și s'a declarat balotagiu pentru tóte locurile. Oposiția a fost divisată: votând de sine stătător conservatorii (de sub conducerea lui Gr. Cantacuzino), consevatorii-junimiștĭ (de sub conducerea d-lui P. Carp) și așa numiții independențĭ.

Resultatul alegerilor de Duminecă așa cum se presentă e neobicĭnuit, căcĭ la alegerile județene nu s'a dat nicĭ-odată o luptă așa de crâncenă între partidul de la putere și oposiție. Pe când foile guvernamentale asigură, că sunt satisfăcute în împrejurările date cu resultatul, diarele oposiționale de tóte nuanțele serbéză acest resultat ca o victorie a oposițiunei și predic apropiata cădere a guvernului.

Colegiul al II-lea a fost convocat pentru a sĕvêrși alegerile județene pe ḑiua de erĭ Marțĭ în 6 (19) Maiŭ. Resultatul încă nu ne este cunoscut.

---

§ 14 în Austria. Se anunță din Viena, că deórece guvernul s'a convins în decursul conferențelor ce le-a avut cu conducĕtorii partidelor, că este imposibil de-ocamdată a i-se vota un non provisoriu bugetar, ér vechiul provisoriu încetéză cu ḑiua de 1 Iunie, — „Reichsrath"-ul va fi amânat la finele lui Iunie și noul provisoriu va fi întrodus prin §-ul 14. „Reichsrath"-ul va fi convocat numai la tómnă.

Procesul preotului I. Moța.

Clușiŭ, 19 Maiŭ.

Scițĭ, că înaintea curții cu jurațĭ din Clușiŭ s'a judecat la 3/16 Maiŭ procesul de pressă intentat părintelui Ioan *Moța*, fost redactor responsabil la „*Libertatea*" din Orĕștie.

Procurorul a încriminat articolul „*A murit Mathia și cu el dreptatea*" publicat în numĕrul de la 14 Octomvrie al numitei foi, pe motiv, că articolul ar cuprinde agitațiune contra naționalității maghiare, ér ca pupăză pe colac, i-s'a mai pus d-lui Moța în cârcă și delictul „preamăririi" celor osîndițĭ în procesul pentru Memorand.

Ședința de pertractare a condus'o *Reinbold* Artur, asistat de judecătorii *Stefani* Elek și *Jekey* Daniel. Procuror Dr. *Jenei* Aladar, apĕrător d-l advocat din Orĕștie Dr. Aurel *Vlad*. Tălmaciu Dr. Tauber *Farkas*.

Deschiḑêndu-se ședința, se dă cetire articolului încriminat, după care președintele pune acusatului obicĭnuitele întrebărĭ. *Acusatul* declară, că el este autorul articolului încriminat, prin scrierea și publicarea lui însĕ n'a avut intenție de a agita. A voit numai, ca din incidentul desvĕlirei statuei regelui Mathia în Clușiŭ, se presente pe Mathia ca ideal de suveran și ca pe cel mai ilustru representant al dreptății. Acusatul vorbesce românesce, căcĭ după cum a declarat repețit, ține sĕ useze de acest drept ce i-l dă însășĭ legea.

După-ce se încheie procedura de dovedire, *procurorul* îșĭ face rechisitorul într'un discurs violent, în care ridică acusațiunĭ grave și cere, ca jurații sĕ aducă verdict afirmativ.

Apĕrătorul Dr. A. *Vlad* rĕstórnă cu succes tóte „argumentele" din rechisitoriu și arată cu claritate, că în articolul încriminat nu se cuprinde agitațiune, fiind-că nu poțĭ agita când descrii o persónă, care aparține trecutului, istoriei, și când idealisarea acestei persóne este scopul scriitorului. Apĕrarea scarmĕnă din tóte punctele de vedere, obiectiv și la nivelul oratoriei, acusarea și între altele relevă, că curțile cu jurați sunt o nenorocire în procesele politice, fiind-că adese-orĭ jurații sunt ómenĭ necunoscĕtorĭ de drept și lege și-'s conduși de sentimente subiective, de unde urméză, că aprópe totdéuna verdictele lor sunt afirmative.

După replica procurorului și duplica apĕrătorului, jurații se retrag pentru a aduce verdictul, care scițĭ, că a fost afirmativ. Pe basa acestui verdict, tribunalul a adus apoi aspra osêndă, care Vĕ e cunoscută.

*

După cum m'am convins din isvor acreditat, preotul Ioan *Moța* n'a fost condamnat la un an închisóre de stat, ci la **un an temniță ordinară** și *1000* coróne amendă. Ochii procurorului au vĕdut printre șirele articolului încriminat, subversând nu numai delictul *agitațiunei* (§ 172 p. 2.) ci și „*preamărirea*" celor codamnațĭ în procesul pentru Memorand. Considerând, că după lege o astfel de pedépsă póte avé ca urmare și pierderea oficiului, apoi că d-l Moța n'a mai fost până acum condamnat, cu drept cuvênt putem ḑice, că pedépsa ce i-s'a croit este una din cele mai grele. La cas, când Curia n'ar reduce pedépsa sĕu n'ar preface-o în închisóre de stat, atuncĭ condamnatul ar suferi o mare lovitură, ca om cu posiție și ca cap de familie.

C.

Chestiunĭ agrare.

II. Remedii.

— Fine. —

Sĕrbătorile. Sĕrbătorile cele multe au ajuns pentru țĕranul nostru o adevĕrată calamitate — față de concurența înverșunată a Americei și de concurența națiunilor conlocuitóre. Pentru toțĭ Românii sunt sĕrbătorile cele multe de peste an jicnitóre, însĕ pentru Românii din Austro-Ungaria, carĭ locuiesc printre popóre eterodocse, ele sunt o adevĕrată pacoste și ruină. Ungurul reformat, calvin și unitar lucréză; vecinul sĕu, Românul, șéde acasă și serbéză pe sfântul orĭ sfânta cutare; Ungurul și Șvabul catolic lucréză în ruptul capului, Românul din sat și din satele vecine prăsnuesce pe Ilie proroc, pe mucenița Marina, pe sfântul Ion de vre-o 4 orĭ în an. Sasul evanghelic mai bogat, cu vite și unelte mai bune, lucréză 320 ḑile în an, vecinul séu Român de la margine, mijlocaș și codaș, abia are 260—270 ḑile muncitóre și de câștig în an. Fără îndoială că cu mulțimea sĕrbătorilor și posturilor, el trebue sĕ rĕmână economicesce și materialicesce înapoi, sĕ fie mai rĕu îmbrăcat, mai rĕu nutrit, cu vitele și uneltele sale slabe și de mai puțină valóre.

Douĕ vocĭ autorisate s'au rostit în timpul din urmă contra ținerei prea multor sĕrbătorĭ, în biserica ortodocsă rĕsăriteană. M. S. Țarul Rusiei, care a dat de curênd un ucaz energic, pentru reducerea celor prea numerόse sĕrbătorĭ; apoi Societatea agrară a marilor proprietarĭ ruralĭ din România. In genere Românul nu scie prețui nicĭ timpul nicĭ banul și nicĭ cunósce ḑicala englesului: „times ys money" — timpul este ban, — și marii proprietarĭ și arêndașĭ din România și mai puțin, ei carĭ țineau pe țĕran cu porumbul nĕdijmuit cu lunile și țin clăile de bucate pe câmp până tómna târḑiu, pentru a le căra din clăi de-adreptul la mașina de treerat, căcĭ pe ei nu-i costă nimic, făcêndu-se căratul în învoelĭ cu locuitorii pe carĭ îi țin apoi cu lunile la căratul bucatelor.

Totușĭ acum s'au speriat și dênșii de sumedenia de sĕrbătorĭ și ḑile oprite, ce se serbéză la țéră, creștine și păgâne, și de pagubele marĭ și prejudițiile ce ele aduc avuției și producțiunei naționale. In resoluțiunile votate de primul congres agrar din România ținut în ḑilele de 14, 15 și 16 Decemvrie 1902 și în memoriul adresat Guvernului, dênșii arată că fie-care ḑi de sĕrbătóre echivaléză cu o pagubă de 2 milióne de lei, perdere pentru agricultura țĕrei. La cele 3 milióne de Românĭ din Ungaria și Transilvania mai putem ușor calcula încă câte un milion de coróne pe ḑi — ceea-ce la 50 ḑile de sĕrbătorĭ un plus — *ne dă nouĕ pe an la 50 milióne coróne în minus pentru avuția și economia națională română*, față de a Șvabului, Sasului și Ungurului!

Posturile. Nu mai puțin ne împedecă în progresul economic și prea multele și îndelungatele *posturĭ*, croite și alcătuite pentru regiunile calde, unde cresce smochinul, curmalul, portocalul etc. și aplicate la noi unde cresce numai cépa, usturoiul și castraveții. Grele și onerόse sunt posturile lungĭ al Crăciunului și al Pascilor, cel din urmă vine în sesonul culturilor de primăvară, dér relativ mult perniciόse sunt posturile, ce cad în toiul verei și al muncei intensive: al Sf. Petru și al Sf. Mării. Nicĭ unul din posturĭ nu este așa de supărător ca acesta. Atuncĭ când vine pânea nouă din bucatele crude încă necópte bine, castraveții și pepinii verḑĭ, cucuruzul copt și fert, mere, pere, prune cópte și necópte, étă hrana Românului în ḑilele de post, nisce alimente care de care mai fără vlagă și fără putere, ci tóte moleșitóre, apoi bea apă încălḑită din cine scie ce băltace, munca încordată și căldura tropicală, d'aci frigurile și disenteria cu tot felul de alte bóle endemice și epidemice, în urma lor sunt consecința carĭ produc adevĕrate hecatombe în popor. Reducerea și desființarea lor s'ar transmite îndată în câștigul a ḑecĭ de mii de brațe vigurόse la muncă și ḑecimĭ de mii de ómenĭ scăpațĭ din ghiarele morții. Apoi esistă o strînsă legătură între nutrițiune și producțiune. Cel ce nu se hrănesce bine, acela nu póte nicĭ munci și nicĭ are cu ce sĕ trăéscă.

Ómenii noștri dușĭ în America, se plâng enorm, că America îi rĕpune: *le subțiéză ósele* (?) și mai mult de 2 anĭ nu o pot duce acolo. Firesce, că ei se hrănesc mișerabil ca și acasă, și trebue sĕ lucreze în accord și sĕ țină recordul cu americanul, belgianul, englesul, mult mai bine nutrit, decât el, și nu póte. Evident că ar mai fi ceva de făcut și îndreptat și trăit ca acasă.

Ion de pe Văcarea.

SCIRILE ḐILEI.

— 7 Maiŭ v.

Episcopii Dr. D. Radu și Dr. V. Hossu au făcut alaltă-erĭ câte-o visită ministrului president Coloman *Szell* și ministrului de cult Dr. I. *Wlassics*. Cu trenul de după améḑĭ au plecat la Viena unde la nunciul papal s'a ținut așa numitul *processus canonicus*. Foile unguresci din Budapesta ḑic, că probabil Joi înainte de amiaḑĭ, ambii episcopĭ vor fi primițĭ de Majestatea Sa în Budapesta, în mânile căruia vor depune jurămêntul.

Mórtea unui brav Român. Am anunțat ḑilele trecute, că Dr. Iustin de *Colbazi*, medic de regiment în Orăștie, a încetat subit din viéță. Casul acesta a

făcut pretutindenĭ durerósă impresie, mai ales că numai cu trei ḑile înainte de mórtea sa, Dr. Colbazi fù decorat cu *crucea de aur cu corona pentru merite* trimisă în original din partea Majestăţii Sale, însoţite de diploma prea înaltă. Crucea a fost predată în mod festiv celui distins, în mijlocul paradelor militare obicĭnuite, în curtea casarmei, de faţă fiind ambele bataliόne din Orăştie. Dr. I. Colbazi se bucura de frumos nume în societatea românéscă din Orăştie pentru caracterul sĕu integru. — Dumneḑeu sĕ-l odihnéscă în pace!

Emigrărĭ din Maramureş. Din raportul viceşpanului comit. Maramureş reiese, că emigrarea din acest comitat cresce în mod îngrijitor. In luna trecută şi-au scos paşapórte pentru a emigra, 587 persóne. Dintre aceştia 348 s'au dus în România, 225 în America de nord, 11 în alte părţĭ ale Europeĭ, 2 la Ierusalim, 1 în Germania. Ceĭ maĭ mulţĭ au emigrat din cercul Vişeu (322) locuit în preponderanţă de Românĭ. Toţĭ aceştia au plecat în România. — Triste stărĭ!

Lucru rar. Procuratura din Timişóra pornise în Februarie un proces de pressă contra ḑiaruluĭ „Deutsches Tagblatt für Ungarn" din Timişóra pentru un articol întitulat „O voce din imperiul german". A fost tras la rĕspundere redactorul Coloman *Feisthammel.* Pe când amintitul redactor se aştepta sĕ fie citat la pertractare, se întêmplă minunea, că procuratura din Timişóra *şi-a retras acusaţiunea.* Aşa ceva mai rar în ţéra ungurésca!

Ermete Novelli. Despre renumitul actor italian Ermete *Novelli*, care a făcut nu de mult un turneu artistic în România un redactor din Viena, care l'a visitat la hotelul „Meissl Schadn" din capitala Austriei, scrie următórele: „Cum intri în odaia de primire, îţĭ bat la ochĭ două portrete ale reginei *Elisabeta* de Romania, care încântată de arta luĭ Novelli i-a oferit aceste portrete, dintre carĭ pe unul a scris dedicaţia: *„A zimbi prin lacremi"*, ér pe al doilea: *„Intre Dante şi Shakespeare"*. Novelli a făcut turneurĭ artistice maĭ în tótă lumea, aşa că se póte ḑice, că a ajuns până la frontierele civilisaţiuneĭ (Peru) abstrăgênd de ţĕrile Europeĭ, pe carĭ le-a visitat de repeţite orĭ. In Viena petrece acum pentru a treia óră. Artistul este în etate de 50 anĭ, îţĭ face înse impresia unuĭ om mult maĭ tînĕr. Novelli duce o viéţă sobră, ocupându-se ca bun tată de familie cu crescerea copiilor sĕĭ. La bĕtrâneţe are de gând a se stabili în Veneţia, unde are lângă Canalul-Grande un palat.

Mórtea unuĭ deputat. In numĕrul de erĭ, la „scirile ḑileĭ", am anunţat, că deputatul Nyegre Laszló, alesul cercului Dobra, a încetat din viéţă. In ḑiarele ce le primim aḑĭ din Budapesta, cetim, că nu Nyegre, ci deputatul *Lazar* Arpad a murit în Dobra. El era alesul cercului electoral Dobra.

Turburările din Croaţia. Din *Fiume* se vestesce, că o mare demonstraţie a fost în comuna *Draga.* Demonstranţiĭ, cântând şi înjurând pe Banul şi pe Maghiarĭ, au tăiat în maĭ multe locurĭ sîrmele de la telegraf şi telefon. Fişpanul Nicolicĭ din Ogulin, a chemat armată, care a împrăsciat mulţimea. In *Buccari* s'a adunat, din împrejurime, o mare massă de demonstranţĭ. Ajungênd în Buccari, au smuls stîlpiĭ de carĭ sunt legate luntrile şi bărcile la ţĕrmul măriĭ şi cu aceştĭ stîlpĭ şi alte prăjinĭ au început sĕ asedieze primăria. Doĭ gendarmĭ şi câţĭ-va pandurĭ, carĭ priveau scena, n'au cutezat sĕ se opună şi sĕ tragă focurĭ în mulţime Asediatoriĭ au pĕtruns în închisorĭ şi luând cu eĭ pe gendarmĭ şi pandurĭ, i-au pus sub zăvor. In comuna *Portore* o mare cétă de demonstranţĭ au atacat edificiul postal, au smuls emblemele maghiare şi le-au aruncat în stradă. Lunĭ după amiaḑĭ s'au adunat între localităţile *Meja* şi *Plase* câte-va sute de demonstranţĭ şi au baricadat traseul linieĭ ferate cu bolovanĭ marĭ de pietrĭ. Trenul, care sosi pe la 6 d. a., fù silit sĕ se oprescă din causa baricadelor de pietrĭ. Demonstranţiĭ au bombardat trenul cu pietriĭ. Trenul s'a reîntors la staţiunea Plase.

Liberarea uneĭ dame din harem. Se scrie din Madrid: De o lună petrece pe pĕmêntul spaniol o marocană de o frumuseţe rară cu numele *Fatima*, care a fugit din haremul din Fez al stăpânuluĭ sĕu, sultanul *Abdul Asis.* Nu se scie, în ce mod a reuşit sĕ fugă. O damă din Sevilla a primit'o în casa sa şi aicĭ a trecut la creştinism. Insuşĭ archiepiscopul a sĕvîrşit actul botezuluĭ. Sultanul însĕ, aflând despre locul unde a fugit Fatima, a cerut estradarea eĭ, ceea ce s'a şi încuviinţat. Fata a fost dusă la Tanger. Foile din Spania atacă violent guvernul pentru acéstă slăbiciune.

Nu maĭ sfîrşesc. Procesele politice contra ḑiarelor naţionaliste nu maĭ sfîrşesc. Se anunţă, că în contra ḑiaruluĭ slovac *„Poknok"* din Sacolţa (Nitra) s'a pornit cercetare pentru un articol „agitatoric". Acusat este redactorul responsabil al foiĭ.

Scirĭ locale.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat de la dómna *Maria Penciă* n. Popea *20 cor.* întru memoria de vecĭ a reposatuluĭ eĭ frate Ioan Popea. Priméscă stimata dómnă pentru piosul dar cele maĭ viĭ mulţumite. — *Direcţ. şcólelor medii gr. or. rom.*

Care farmacie va fi deschisă mâne? Mâne, Joi, fiind ḑiua „Inălţăriĭ Domnuluĭ" după calendarul apusan, de la 1 p. m. până la 9 óre séra, dintre farmaciile din cetate nu va fi deschisă de cât farmacia *„La Leu"* a luĭ Friedrich *Stenner*, strada Porţiĭ nr. 21,

Industriaşiĭ din localitate. La învitarea gremiuluĭ comercial, Vinerĭ séra órele $7\frac{1}{2}$, se va ţiné în sala de la „Gewerbeverein" o conferenţă generală a industriaşilor din localitate. Obiectul: *Cestiunea loculuĭ liber de sub strajă.* Este de dorit ca la consfătuire sĕ participe comercianţiĭ şi măiestriĭ românĭ în numĕr cât maĭ însemnat.

Foc mare. In sunetul clopotelor de pe la bisericele din Braşov (Scheiŭ) şi a strigătelor de alarmă, populaţiunea din Braşov-Tocile a fost desteptată din somnul sĕu aḑĭ nópte între órele 12—1. Ómeniĭ spăriaţĭ eşiau din case, care desbrăcaţĭ care desculţĭ, întrebând ce este? unde arde? Rĕspunsul ce-l puté căpĕta era, că „arde în sus". Indată mulţime mare de ómenĭ s'au dus la faţa loculuĭ sĕ vadă décă póte sĕ dea ceva ajutor. Pe drum cale de 10 minute până la foc nu vedeaĭ de cât scânteile ce veniau ca şi o volbură de zăpadă şi ómenĭ pe coperişele caselor udându-le cu apă, ca sĕ nu se aprindă din scânteile ce cădeau, aprópe în tóte curţile erau ciubară pline cu apă şi scărĭ pe case, ca la pericul sĕ se pótă sui pe ele şi sĕ stingă. Ajungênd la faţa loculuĭ, un tablou îngrozitor ţi-se desfăşura. Móra pentru măcinat făină şi spălatul albiturilor la soldaţĭ, móră cu vapor şi turbină a luĭ Elias Majer era în flacărĭ. Mulţimea de ómenĭ şi pompieriĭ carĭ au venit, nu au putut da nicĭ un ajutor pentru a stinge focul, s'au mărginit a scóte ce s'a putut din făina ce era în móră jos şi a apĕra casele vecine, în pericol de a se aprinde. Intrégra móră cu două etaje împreună cu tot ce a putut mistui focul a ars până în pĕmênt, rĕmânând numaĭ ziduriile góle şi fierul de pe la maşinĭ. Paguba e fórte mare. Móra era asigurată.

Congregaţiunea comitatuluĭ Braşov este convocată pe ḑiua de 29 Maiŭ Vinerĭ la órele 9 a. m. în adunare ordinară.

De la congresul latin.

Despre congresul latin ce s'a ţinut luna trecută în Roma şi la care au participat cu laudă 160 de Românĭ sub conducerea d-luĭ Tocilescu, revista latinéscă *„Vox Urbis"* continuă în ultimul sĕu numĕr de la 15 Maiŭ a publica o dare de sémă. Relevăm în special raportul, ce-l face acéstă revistă asupra spectacolelor oferite congresiştilor cu acéstă ocasiune.

S'a representat anume o piesă latinéscă de *Plautus* (Aulularia) de către studenţĭ şi studente din Roma. Apoi doctorul *Grigoriu* din Bucurescĭ, îmbrăcat în costum naţional a declamat poesia *„Paza Dunăriĭ"*.

S'an esecutat maĭ departe de către studenţiĭ românĭ fórte bine cântece şi dansurĭ românescĭ, carĭ au fost mult aplaudate.

Revista publică tot-odată o ilustraţie, representând pe ceĭ opt studenţĭ românĭ, carĭ au jucat dansurile nóstre naţionale. Studenţiĭ sunt îmbrăcaţĭ în costum naţional, avênd în mijlocul lor pe un domn îmbrăcat în haine negre, probabil conducĕtorul lor, d-l profesor Virgil *Popescu.* Ilustraţia pórtă inscripţia: *„Rumeni, qui gymnicos ludos Romae egerunt ob Latinitatis conventum".* Reproducem pasagele referitóre la Românĭ în limba originală, după ce conţinutul lor l'am extras maĭ sus în românesce:

*

„Plausibus omnium exacta fabula (adecă Aulularia), *Grigoriu*, Bucarestensis doctor, gentis suae vestibus insignis, carmen dixit, cui titulus *„Danuvii fluminis custodia"*, quo iam Rumenorum animi ad vindicandas suas terras sunt erecti".

*

„Supremi in scaenam iterum ecce *Rumeni*, qui gentis carmina alia optime reciuere, qui ludos gymnicos more Graeco et Romano iterarunt. Res non facile dignis laudibus celebranda, quippe quae animorum curae corporum curam desponsatam habeat, ut maiores voluere, penes quos perfectio nulla erat nisi constarent in viro mens sana in corpore sano".

Erupţiunea munteluĭ Pelée.

(O aniversare tristă.)

La 8 Maiŭ s'a împlinit anul, de când oraşul Saint-Pierre (Martinica) a perit sub torentele de foc.

Din acest incident doctorul R. Pichevin publică în *„Les Annales" din Paris* nisce impresiunĭ şi suvenirĭ, din care estragem următórele:

La 8 Maiŭ, órele opt fără cincĭ minute diminéţa, s'a împlinit anul, de când un înfricoşat nor isbucnind din craterul munteluĭ Pelée, ce se afla deja de 8 ḑile în plină erupţiune, s'a revĕrsat subit asupra luĭ Saint-Pierre cu repeḑiciunea fulgeruluĭ şi în câte-va minute a distrus, nimicit, pulverisat un oraş de treĭ-ḑecĭ de miĭ de locuitorĭ.

Dómna G... locuia în acea parte a oraşuluĭ, care era maĭ apropiată de vulcan. Bărbatul eĭ, amploiat la o exploataţiune mare agricolă, nu voia sĕ-şĭ părăséscă postul şi sĕ lase fără conducere numĕroşiĭ lucrătorĭ negri.

De la moşia, unde locuia pĕrechea, muntele Pelée se vedea înspăimêntător. D-l G. sciea mărimea pericoluluĭ şi s'a rugat de soţia sa, sĕ plece la Fort-de-France. Acésta a consimţit însĕ cu condiţiunea, ca bărbatul sĕ o acompanieze. D-l G. spunea, că îndepărtarea luĭ ar fi un act de slăbiciune. Cu frica în sîn şi înspăimântată, tînĕra femeie refusă totuşĭ de a pleca.

In ḑiua de 7 Maiŭ veni tatăl sĕu cu gândul de a o sustrage primejdieĭ, ce o ameninţa. Rugăminţile tatăluĭ unite cu ale soţuluĭ rĕmaseră fără efect. Era o scenă patetică. Bĕtrânul se puse în genunchĭ înaintea fiiceĭ sale, rugându-o sĕ-l urmeze. Dómna a cedat în cele din urmă. La órele 2 se duse cu tatăl sĕu la debarcader şi se urcă pe yachtul, care făcea regulat cursa între S. Pierre şi Fort-de-France.

Abia sosi pe bord, când d-na G... simulă frică de mare, fiind marea puţin agitată. Ea părăsi bordul, cu tóte rugăminţile tatăluĭ şi bărbatuluĭ. Ajunse acasă căutând a linişti pe tatăl sĕu cu promisiunea, că va pleca îndată ce se va calma marea.

A doua ḑi diminéţa la órele 8 muri alăturea de bărbatul eĭ, aşa cum a dorit.

Doctorul Pichevin descrie un alt model de sacrificare de sine, pe d-şóra Duchamp de Castaigné, care era directóră la un asil de infirmĭ.

Acésta n'a vrut sĕ plece, decât împreună cu infirmiĭ sĕĭ. Se pregătise totul şi se fixase ḑiua de 9 Maiŭ pentru plecare.

La 8 Maiŭ a ajuns'o mórtea în mijlocul neputincioşilor, pe carĭ îĭ îngrijia de 15 anĭ cu atât devotament.

Tristă aniversare! Frumóse esemple de perseveranţă în împlinirea datoriilor!

st.

Convocare.

P. T. membriĭ ordinarĭ, fundatorĭ şi ajutătorĭ aĭ despărţĕmêntuluĭ învĕţătoresc din tractul protopresbiteral gr. or. al *Lugoşuluĭ* sunt prin acésta învitaţĭ a participa la a doua adunare de despărţĕmênt, care se va ţiné *Joi în 29 Maiŭ şi Vinerĭ în 30 Maiŭ* c. stil vechiŭ, în comunele *Hodoş* şi *Herendeştĭ* cu ocasiunea esamenelor anuale, pe lângă următórea

Ordine de ḑi: Şedinţa I Joi la 29 Maiŭ. 1. Participarea membrilor la esamenul din Hodoş; 2. Observărĭ asupra esamenuluĭ. 3. „Despre speciile şi posiţia liniilor", prelegere din geometrie, de George Jvandrea, înv. în Lugoşiŭ. 4. Raportul comisieĭ esmise pentru elaborarea temeĭ: „Credinţe deşerte în popor şi combaterea lor.

Şedinţa II. Vinerĭ la 30 Maiŭ. 5. Participarea membrilor la esamenul din Herendeştĭ. 6. Observărĭ asupra esamenuluĭ. 7. Raportul comisieĭ asupra „Planuluĭ de învĕţămênt şi a împărţireĭ órelor". 8. Raportul comisieĭ esmise pentru elaborare atemeĭ: „Invĕţămêntul ca mijloc al educaţiuneĭ"; 9. Raportul casieruluĭ; 10. Raport despre bibliotecă; 11. Propunerĭ şi curente; şi 12. Incheierea adunăreĭ.

Lugoşiŭ, 29 Aprilie st. v. 1903.

Dr. George Popoviciŭ, president. *George Joandrea*, not. desp.

ULTIME SCIRI.

Atena, 20 Maiŭ. Amĕnunte sosite din Canea spun, că în ultima şedinţă a adunăriĭ naţionale s'a făcut o seriósă demonstraţiune pentru *unirea Creteĭ cu Grecia.* Majoritatea deputaţilor a primit pe prinţul George, guvernatorul Creteĭ, cu entusiaste ovaţiunĭ şi cu strigărĭ de: Trăéscă unirea cu Grecia. Adunarea a votat un proiect de resoluţiune, prin care se ordonă, ca portretul regeluĭ George al Grecieĭ sĕ figureze în tóte localurile autorităţilor publice alăturea cu portretul prinţuluĭ guvernator. Prinţul George a comunicat consulilor streinĭ votul acesta al adunăriĭ naţionale.

Sofia, 20 Maiŭ. Noul cabinet bulgar s'a constituit ast-fel: *Petrov* president şi esterne; *Petcov* D. interne; Dr. *Ghenadiev* justiţie; prof. *Sismanov* instrucţiune; *Manusev* finanţe; *Savov* rĕsboiŭ; *Popov* lucrărĭ publice şi interimal la comerciu. Dintre noiĭ ministri sunt 3 stambuloviştĭ, ér restul ómenĭ de încredere aĭ principeluĭ.

Budapesta, 20 Maiŭ. Mâne, Joi, Majestatea Sa va părăsi Budapesta, şi se va întórce la Viena.

Literatură.

—A apărut tomul I. din *„Novele"* de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginĭ şi conţine istoriόre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Preţul eĭ e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Maiŭ n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de coróne ung. 4%	99.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	91 55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	200.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premiĭ	100.65
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	100.45
Renta de argint austr.	121 25
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	93.35
Losurĭ din 1860	153.35
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ungară	16.43
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit	730.—
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	668.50
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.10
London vista	239.65
Paris vista	95.25
Note italiene	95 20

Bursa de Bucuresci

din 13 Maiŭ 1903

Valorĭ	Do-bêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	99.—
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	100. —
„ „ din 1893	5 „	„ „	99.½
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	100.—
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	87 ½
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	88.—
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	87.¾
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	87 ¾
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	87.¾
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	86.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	86.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	101.⅛
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	89.⅜
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	89.½
„ „ „ Iaşi	5 „	„ „	81.⅛
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	83.—
	V. N.		82.¾
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. iv. 85.—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2290
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	225.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	97.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	375.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	375.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol I em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 50 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	.

Scomptur ĭ:

Banca naţ. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	.%
Casa de depunerĭ	5½	Belgia	3—
Londra	3%	Elveţia	3½
Viena.	3½		

Cursul losurilor private

din 13 Maiu 1903.

	cump.	vinde
Basilica	18 85	19.85
Credit	438.—	442.—
Clary 40 fl. m.	166.—	176.—
Navig pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	84.25	88 25
Krakau	74.—	78.—
Laibach	69 —	73.—
Buda	175.—	184 —
Palffy	174 —	178.50
Crucea roşie austriacă	54.90	55 90
„ „ ung.	27.—	28 —
„ „ ital.	—.—	—.—
Rudolf	68 —	72.—
Salm	237.—	238.90
Salzburg.	73 —	78. —
St. Genois	270 —	320. —
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	441 —	446.—
„ 4% 50	52.—	55 50
Waldstein	78.—	77.
„ de 10 francĭ	37.—	40.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—